

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Tárgynév:	Kvalitatív kutatómódszertan
Tárgykód:	GEND24
Tárgyfelelős neve:	Kövér-Van Til Ágnes
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy (5)
Tárgy heti óraszám:	0/2/0

Oktatás célja:

A félév során a hallgatók egyénileg vagy párban dolgoznak, egy közösen kitalált és a kurzus oktatóival egyeztetett, a társadalmi nemek szociológiája témában kvalitatív interjú kutatást végeznek. A félév során fejenként egy próbainterjút kell elkészíteni, amelyet négy másik éles interjú elkészítése követ. Az összesen így létrejövő öt, vagy páros munka esetén tíz interjú anyagából végzik el az elemzést minden diák. A féléves munkájáról mindenki egyéni házi dolgozatban számol be, melynek leadási határideje 2018. december 16.

A kurzus célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a kvalitatív kutatások egyik alapvető módszerébe, és oktatói segítséggel hétről hétre saját maguk építsék fel kutatásukat, melyet később TDK- vagy szakdolgozatként, illetve önálló kutatás keretében is folytathatnak. A kurzus nem titkolt célja, hogy megtanítsa a hallgatóknak, hogy milyen típusú kutatási kérdések megválaszolására alkalmas módszer a kvalitatív interjú.

Tantárgy tartalma:

- 1) (1-2. óra): Bevezetés a feminista episztemológiába. Módszer, módszertan, paradigma fogalma. Főbb kutatási paradigmák. Feminista kutatások. Feminista empiricizmus, nézőpontelmélet, posztmodernizmus és posztstrukturalizmus. A köztük zajló viták.
- 2) (3-4. óra) A kvalitatív módszerek a társadalomtudományi kutatási módszereken belül. Röviden a kvalitatív interjú módszerről. Milyen témák és kérdéscsoportok alkalmasak kvalitatív interjú kutatásra? Kutatási terv + szakirodalmi áttekintés követelményeinek megbeszélése.
- 3) (5-6. óra) A kvalitatív interjú kutatás lépései. A tervezési szakasz befejezése. Mintavétel a kvalitatív kutatásokban. A kvalitatív interjúhoz szükséges képességek. Interjútipusok (szakmai/célt interjú, személyesebb témákról szóló mélyinterjú). A vezérfonal elkészítésének lépései.
- 4) (7-8. óra) Az interjúszituációról Az interjúhelyszín kiválasztása. Az interjú rögzítés eszközei. Órai helyzetgyakorlatok – kérdés. Kérdéstípusok. Hogyan kezdünk el egy interjúval? (helyzetgyakorlat). Az alanyok felkérése (Mennyit áruljunk el a kutatásról? Beleegyező nyilatkozat). Váratlan helyzetek az interjú közben. Tipikus interjú hibák: elmélet + gyakorlat. Lehetséges kiegészítő módszerek: fényképek/vizuális eszközök használata.
- 5) (9-10. óra) Felkészülés befejezése: útban az első interjú felé. A kvalitatív interjú során felmerülő etikai kérdések. A leíráról: az elmondottak és az írott szöveg. Egyéb kvalitatív módszerek: megfigyelés, fókuszcsoport, dokumentum-elemzés, vizuális módszerek.
- 6) (11-12. óra) Interjú elemzésének módszerei. Számítógéppel segített elemzés: betekintés az Atlas.ti-be. Házi dolgozat formai követelményei.

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Számonkérési és értékelési rendszere:

- 1) **Házi feladatok:** a félév során házi feladatokat kell a hallgatóknak hétről hétre a jelzett határidőig elkészíteniük. Egyes házi feladatokat, attól függően, hogy egyénileg vagy párban kutatnak a diákok, egyénileg vagy párban kell beadniuk. Páros munka esetén a közösen beadott házi feladatokra a páros mindkét tagja ugyanannyi pontot kap. Az egyes feladatok (ha máshogy nem jelzem) 10-10 pontot érnek. A házi feladatokra kapott pontok a félévvégi osztályzat 30%-át teszik ki.
- 2) **Beszélgetés-vezetés:** A diákok párban kiválasztanak egy listából 1 tanulmányt, amely magyar nyelvű és a társadalmi nemek szociológiájának valamely altémájával foglalkozik, empirikus kutatás eredményeit mutatja be, és a szerző kvalitatív interjú kutatást alkalmazott adatfelvételi módszerűl. Minden héten az adott héten felelős diákpár vezeti a tanulmány kb. 20-25 perces feldolgozását. A feldolgozás szerkezete a következő: kb. 7-8 percen belül a diákpár rávilágít a legfontosabb kulcspontokra a szöveggel kapcsolatban, adott esetben kiegészíti azt más olvasmányokból származó információkkal, majd kérdések segítségével bevonja a diáktársait (és az oktatót is) a szöveg részletesebb, közös feldolgozásába. A beszélgetés-vezetés teljesítése 20%-ot ér, a párok 10 pontot kapnak érte, eltérés csak nagyon látványosan eltérő teljesítmény esetén várható, vagy ha az egyik fél végül nem jön el az órára, amikor a beszélgetést vezetné.

Választható szövegek (pdf-ben/jpeg-ben mind megtalálható a Coospace színtéren):

- 1) Czászár Ivett – Gregor Anikó (2016): „Boldog élet rád...” — nők elleni párkapcsolaton belüli erőszak ábrázolása és az arra adott nézői reakciók egy napi sorozatban. *TNTeF* 6(2): 85-118.
- 2) Durst Judit – Fejős Anna – Nyíró Zsanna (2016): „Másoknak ez munka, nekem szívügyem” Az etnicitás szerepe a diplomás roma nők munka-család konstrukcióinak alakulásában. *Socio.hu* 2016/2. 198-225.
- 3) Turai Katalin Ráhel (2011): A biszexualitás, a homofóbia és a bifóbia összefüggései. In Takács Judit (szerk.) *Homofóbia Magyarországon*. Budapest: L'Harmattan. 55-68.
- 4) Rédei Dorottya (2015): Gender dichotómia a szexuális öröm diskurzusaiban. *Socio.hu* 2015/1. 188-216.
- 5) Szalma Ivett – Takács Judit (2014): Gyermektelenség – és ami mögötte van. Egy interjú vizsgálat eredményei. *Demográfia* 57(2-3):109-136.

- 1) **A félévvégi dolgozat**, melyet egyénileg kell elkészíteni és beadni, egy 0-100-as skálán kerül értékelésre és a félévvégi osztályzat 50%-át teszi ki. A házi dolgozat követelményeiről a hallgatók a félév során részletes tájékoztatást kapnak. A dolgozat leadási határideje: 2018. december 18. (éjfél)

Végző érdemjegy százalékhatórok:

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Számonkérési és értékelési rendszere:

85 – 100% = 5

75 – 84% = 4

60 – 74% = 3

50 – 59% = 2

0 – 49% = 1

Kötelező irodalom:

1. Heltai Erzsébet – Tarjányi József (1999): A szociológiai interjú készítése (kézirat)

Letöltés helye: <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a509.html> (pdf-ben feltöltve)

2. Kvale, Steinar (2005): *Bevezetés a kvalitatív kutatás technikáiba*. Budapest: József Műhely.

3. Seidman, Irving (2002): *Az interjú mint kvalitatív kutatási módszer*. Budapest: Műszaki Könyvkiadó.

4. Solt Ottilia (1998): Interjúzni muszáj. In: uő. *Méltóságot mindenkinek. Összegyűjtött írások. Első kötet*. Budapest: Beszélő Szerkesztőség, 29-45. Oldal (doc-ban feltöltve)

5. Kovács Éva (szerk., 2007): *Közösségtanulmány*, Budapest-Pécs: Néprajzi Múzeum és PTE-BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék. (különösen a III/6. és a IV. fejezetek)

6. Corbin, Juliet – Anselm Strauss (2015 [2008]) *A kvalitatív kutatás alapjai*. Budapest: L'Harmattan

7. Holstein, James A. – Jaber F. Gurbrium (2013 [1997]) Az aktív interjúkészítés. In Bodor Péter (szerk.) *Szavak, képek, jelentés. Kvalitatív kutatási olvasókönyv*. Budapest: L'Harmattan. 117-138.

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom:

9. Bögre Zsuzsanna – Bernáth Krisztina (szerk., 2009): *Közelítések az élettörténetek kutatásához: olvasókönyv a kvalitatív módszerek tanulmányozásához*. Nagyvárad: Partium.

10. Mason, Jennifer (2005): *A kvalitatív kutatás*. Budapest: Józseveg Műhely.

11. Gárdos Judit (2011): Interjú szociológiai források újrafelhasználása. *Szociológiai Szemle* 21(3): 125-145.

12. Feischmidt Margit (szerk): *Kvalitatív módszerek az empirikus társadalom és kultúrakutatásban* (online jegyzet).

Elérési út: http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/index.php?option=com_tananyag&task=showElements&id_tananyag=53